

византийци се спасяватъ въ Ц-дъ, „покрити съ рани и срамъ“¹⁾.

На българската сцена слѣдъ Кардамъ се появи Крумъ, съврѣмненникъ на двѣ велики имена: Харунъ-алъ-Рашидъ на изтокъ и Карлъ Велики на западъ. Никифоръ, слѣдъ несполукитѣ си съ Арабитѣ, опитва щастието си съ българитѣ. Въ 807 г. потегля срѣщу послѣднитѣ, но прѣди да стигне Балканскитѣ проходи, слѣдъ като взема списъкъ на новодошли пришелци въ Тракия, връща се безъ бой въ Ц-дъ, за да жени сина си. Прѣдвиждайки опасността отъ Крумъ, слѣдъ побѣдата на послѣдния надъ Аваритѣ, Никифоръ прѣкарва Азийски войски около Струма (809 г.), обаче Крумъ ги поразява и взема София. Тѣй се зачева рѣшителния и фаталенъ походъ на Никифоръ прѣзъ 811 г. Той пристига въ споменатата вече Маркеласъ, а отъ тукъ забива за Крумовата столица²⁾. Месемврия е била взета отъ Крумъ на 2-ий ноември 812 г., а нееднократнитѣ му нахълтвания чакъ до Ц-дъ и обсаждането на Одринъ сж неоспорими доказателства, че цѣла днешна югоизточна България, включая и Сливенъ, сж били вече въ български ржцѣ³⁾.

сор. пише *Μαρκιανός* и *Μαρκέλλινα* за Дардания, *Μαρκέλλαι* въ Томашекъ е при днешното Кая-Башъ.

¹⁾ Лйобо, XII. 360.

²⁾ Никифоръ ще е миналъ прѣзъ Марашкия боазъ, на изтокъ отъ Сливенъ. Сѣчъта надъ византийцитѣ, съгласно котленското прѣдание, е станала въ тамошнитѣ тѣснини „Мира и Гречки Долъ“ (?) Слѣдъ тая побѣда Крумъ напада града Девелтусъ и прѣселва жителитѣ му въ вжтрѣшността на България. Византийскитѣ гарнизони, състоящи се отъ войници-прѣселеници и заселени насила отъ Никифора въ градоветѣ: Анхиало, Ст.-Загора, Провадия, Пловдивъ и др., избѣгватъ и се връщатъ по странитѣ си. Крумъ обсажда Месемврия и на прѣдложения миръ настоява щото българскитѣ граници да сж край Милеонитѣ, извоювани въ 716 г. Прѣговори е водилъ посланника му Драгомиръ, — характерно за явното вече участие на българскитѣ славяни въ висшата прабългарска държавна иерархия. Впрочемъ, „другитѣ князе“ край българскитѣ болери, прѣдъ които Крумъ пиелъ „на здравица“ съ никифоровия позлатенъ черепъ, ще сж били славянски магнати.

³⁾ Важни сж тукъ етничнитѣ разселвания отъ Крумъ, прѣселеното население отъ Тракия въ сѣверна България и това отъ одринско и около Струма въ източна Ромъния, които станаха и разсадници на скорошното християнство между българитѣ.